

TÁRSASÁGI HÍREK

(RÖVID BESZÁMOLÓ A MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNETI TÁRSASÁG MŰKÖDÉSÉRŐL — 1953. JANUÁR—MÁJUS)

Választmányi ülés A Magyar Irodalomtörténeti Társaság választmánya május 29-én tartott ülést. Bóka László elnöki megnyitója után, Pándi Pál számolt be a Társaság munkájának az utolsó, 1952-es közgyűlés óta eltelt szakaszáról. Beszámolt a Társaság munkájának eredményeiről, az irodalomnépszerűsítés jól kiépített szervezetről, kiemelte a Magyar Klasszikusok sorozat jelentőségét, a sorozat szerkesztőbizottságának elvi színvonalon mozgó, és különösen az utóbbi hónapokban elmélyült szakmai vitáit. A Társaság munkájának eredményeit mutatják a Nagy Magyar Írók sorozat legjobb kötetei, elsősorban Király István Kossuth-díjjal kitüntetett Mikszáth-monográfiája. Az eredmények között említette Pándi Pál a munkaközösségek újabban felénkült munkáját, elsősorban a régi irodalommal foglalkozó munkaközösség rendszeres és alapos szakmai vitáit. Pándi Pál referátumában az eredmények felsorolása után részletesen foglalkozott a Társaság munkájának hibáival, fogyatékoságaival. Elsősorban az erőteljes és biztos elvi vezetés hiányát emelte ki. A Társaság vitái és az irodalomtörténeti publikációk a vezetésben megmutatókozó elvi bizonytalanságot árulják el. Az opportunizmus is gátolta a Társaság munkáját. Az elvi vezetés bizonytalanságának és a Társaság munkájában megmutatókozó opportunizmusnak volt következménye, hogy a különböző fórumok előtt lezajló irodalomtörténeti viták sok esetben nem vitték tovább a legfontosabb elvi problémákat (verstani vita, József Attila ülésszak, szatíra-vita). Nem alakítottunk ki széles irodalmi közvéleményt, a vezetés szűk körű volt. Pándi Pál referátumában foglalkozott az Irodalomtörténet eredményeivel és hibáival is. A folyóirat utolsó számában a jó tanulmányok és cikkek között több olyan dolgozat is jelent meg, amely részletében teljesen elhibázott volt, vagy nem érett meg még a publikálásra (Magyar kritika haladó hagyományai; Apostol-cikkek). Az Irodalomtörténet új számának hibái felvetik a folyóirat lektori és szerkesztői munkája megjavításának igényét. Pándi Pál végül a legfontosabb feladatokat jelölte ki. Szélesíteni

kell az aktív munkát végző irodalomtörténészek körét; az irodalomtörténeti munka vezetését szélesebb alpra kell építeni. A Társaság legfontosabb feladatai közé tartozik az egyetemi tankönyv előmunkálatainak megindítása, a legfontosabb elvi kérdések nyilvános üléseken való felvetése és megvitatása (periodizációs vita, romantika). Megrendezzük az irodalomtörténészek sztalini ülésszakát, amely a XIX. Pártkongresszus és Sztálin elvtárs utolsó művének tanításait vitatja meg, irodalomtörténeti vonatkozásban. Meg kell szervezni az irodalomtörténeti kutatást biztos alpra helyező kutatóintézetet. Pándi Pál referátumát élénk vita követte. A vita után a választmány javaslatot tett arra, hogy a Társaság közgyűlése Horváth János Kossuth-díjas akadémikust 75. születésnapja alkalmából a Társaság tiszteletbeli tagjává válassza.

Petőfi-emlékünnepele. Petőfi születésének 130. évfordulója alkalmából a Magyar Irodalomtörténeti Társaság a Magyar Írók Szövetségével együtt emlékünnepelet rendezett az Eötvös Lóránd Tudományegyetem aulájában. Az ünnepélyen Kónya Lajos Kossuth-díjas költő, az írószövetség főtitkára tartott ünnepi beszédet. Kónya Lajos megemlékezését ünnepi műsor követte, Bánki Zsuzsa, Gobbi Hilda Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze, Horváth Ferenc, Joviczky József, Ladányi Ferenc Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze, Major Tamás Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze, Molnár Tibor, Palotai Erzsébet, Anna Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze és Török Erzsébet adott elő Petőfi-műveket.

Irodalomtörténészek kitüntetése. Március 15-én, Király István egyetemi docens, a Társaság elnökségének tagja Mikszáth Kálmán c. monográfiájáért Kossuth-díjat kapott. Kardos László egyetemi tanár, a Társaság választmányának tagja, a Szovjet költők antológiájának szerkesztéséért és műfordításaiért kapott Kossuth-díjat.

Április 4-én Nagy Péter, a Társaság választmányának tagja kritikáiért a József Attila-díj III. fokozatát kapta.

Vitaülések. Az első negyedévben két vitaülést tartottunk. Vargha Balázs a magyar irodalom haladó szatírairól, Molnár Miklós a Bánk bánról tartott előadást.

Vargha Balázs előadásában bírálta a hagyományos esztetikának azt a meghatározását, hogy a szatíra a tanító költemények egyik válfaja. Ezzel a szűk skatulyázással szemben felállította azt a tételt, hogy a szatirikus forma bármilyen műfajban érvényesülhet. Szatirikus drámánk például Csokonai Tempefőije, szatirikus eposz Arany Elveszett alkotmánya, sőt van szatirikus óda is, mint Petőfi Nagykarolyban c. költeménye. Prózában is megtaláljuk minden műfajban, a karcollattól, a szatirikus regényig.

Nem köthetjük a szatírárt egy bizonyos hanghoz, hangulathoz sem. Igen sok válfaja van, az enyelgő csipkelődéstől a metsző gúnyig, a harsány kacajtól a keserű felháborodásig.

Egy bizonyos jele van annak, hogy szatirikus művel van dolgunk: a határozott támadás a mű tartalmában. Ballasi Menyhárt árulattásától Mikszáth Új Zrínyiaszáig minden szatirikus mű támadást intézett valamilyen formában káros emberek vagy káros jelenségek ellen. Az igazi szatíra mindig öl, vagy ölni akar, akár a kacagás, akár a szent harag a fegyvere. Ezt a tételt alkalmazva, arra a megállapításra jutott Vargha Balázs, hogy irodalmunknak azokban a korszakaiban születtek maradandó értékű szatirikus művek, amikor kiéleződött az ellentét a haladás és reakció hívei között. A reformáció, a felvilágosodás, de különösen a 48-as forradalom és szabadságharc szatirikus alkotásai mutatnak példát elvi határozottságukkal és kérelhetetlenségükkel. Legnagyobb szatirikus költőnk, Petőfi Sándor szatírjainak megsemmisítő hatása volt a haladás ellenségeire: az áruló arisztokratákra és papokra, s a parlagi nemesekre. A Pató Pál úr és a Magyar nemes azért lett költészetünk két legemlékezetesebb szatírja, mert a nép hangján szólaltatta meg a nép bírálatát a maradi nemesekről. A XX. század polgári szatírírói azért nem alkottak oly: n maradandó műveket, mint Petőfi és Arany, mert nem volt elég éles álláspontjuk és nem az egész dolgozó népet, csak a kispolgárságot képviselték. Az arisztokratikus, reakciós írók szatírjai pedig eleve bukásra voltak ítélve. A Petőfit támadó szatirikus versek már a maguk korában is csak értéktelen irodalmi furcsaságok voltak. A vita során Szabolcsi Miklós, Vargha Balázs meghatározásával szemben azt a követelményt hangoztatta, hogy a szatírban foglalt támadás tartalma mellett a támadás élességét és gúnyos hangját is figyelembe kell vennünk. Ha minden műfajra kiterjesztjük a szatírárt, féltő, hogy elmoszuk a határokat, és a valóban szűk hagyományos

meghatározás helyett nem adunk szilárd, új definíciót. Kiemelte Gábor Andor műveinek fontosságát az új, szocialista tartalmú szatírírásban. Király István a kispolgári szatíra eszmei hiányosságairól beszélt. Az első világháború idején élesen támadták ugyan a militarizmust, de csak pacifista szempontból, mert nem jutottak el a munkásosztály forradalmi békevágyának megértéséhez. Gábor Andor pályája elején a polgári szatírárt képviselte, s csak akkor emelkedett felül ezen, mikor megtalálta a kapcsolatot a Párttal. A bécsi levelek között találjuk meg Gábor Andor igazi, példamutató szatírát. Hangsúlyozta, hogy irodalmunknak több korszakában alkottak a magyar írók maradandó szatírkat, de legtöbbit ezen a téren is Petőfitől kell tanulnunk:

A Bánk bán-vita összefoglalását vitarovatunkban közöljük.

Kaposvári vándorgyűlés. Május 23-24-én vándorgyűlést tartott a Társaság Kaposváron. A vándorgyűlést középiskolai tan-könyvankét vezette be. 23-án este Ady-emlékűnnepélyt rendeztünk a szakértségs kollégium dísztermében. Az esten Bóka László tartott előadást Adyról. Előadását ünnepi műsor követte, Berei Mária, Palotai Erzs, Vásáry Tamás és a Közalkalmazottak Szakszervezete kaposvári énekkarának részvételével. 24-én délelőtt az élő magyar irodalom és az irodalomtörténet közös elvi problémáit vitattuk meg ankét keretében. A vitát Király István előadása vezette be. A vita során Szabó Pál Kossuth-díjas író is felszólt. A vándorgyűlésen a baráti népi demokráciák Budapestben tanuló magyar-szakos koreai, bolgár, csehszlovák és román ösztöndíjásai is résztvettek.

A Társaság részvétele a Somogy megyei Kultúrnapon. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság képviselői résztvettek a januárban rendezett Somogy megyei Kultúrnapon. Pándi Pál Baracson, Koczás Sándor Csurgón és Szabó Gyula Nagyatádon tartott irodalom-népszerűsítő előadást. A legnagyobb közön-séget a csurgói Csokonai-előadás és az azt követő — Csokonai műveiből összeállított — műsor vonzotta. Csurgón, Csokonai egykori tanárkodásának színhelyén mélyen él a nép szívében a nagy magyar költő emléke. A csurgói tanács emléktáblát helyeztet el az iskola fafán. Most szerveznek múzeumot Csurgón. A környék népművészeti anyagán kívül itt állítják majd ki a Csokonai-emlékeket is. A kultúrnap alkalmával a közönség megtekintette a gimnázium rajztermében Csokonai egyik eredeti kézírásos levelét, azt a latinnyelvű tanrendet, amelynek alapján ő is tanított. Ezen az eredeti Csokonai-emléken kívül több, Csokonai emléket idéző iratot is bemutattak a kiállításon. Tudomásunkra jutott, hogy Csurgó környékén több, eddig

még ismeretlen Csokonai-kézirat lappang. A somogy megyei kulturális szervek fontos feladata, hogy ezeket felkutassa, és így még világosabban álljon népünk előtt a magyar felvilágosodás legnagyobb költőjének egész életműve.

Bacsányi-emlékszoba Tapolcán. A tapolcai idegenforgalmi hivatal épületében Bacsányi-emlékszobát rendeztek be, a tapolcai tavasbarlang Bacsányiról elnevezett termében pedig emléktáblát állítottak fel. Az ünnepélyes leleplezésen Keresztúry Dezső képviselte a Magyar Irodalomtörténeti Társaságot.

Munkaközösségek. A régi magyar irodalommal foglalkozó munkaközösség (—1772. Vezetője: Kardos Tibor) április 10-én tartott ülésén Kardos Tibor számolt be a munkaközösség kutatási területének legfontosabb elvi problémáiról. Megállapította, hogy a világi jellegű irodalom kezdeteit a legújabb kutatások alapján lényegesen korábbra helyezhetjük, mint az eddigi kutatások alapján vélhető volt. A középkori irodalmi emlékek, elsősorban a krónikák népi elemeinek vizsgálatában fontos, új eredményre vezettek ífj. Horváth János kutatásai. A nép irodalmának vizsgálatához gazdag anyagot adnak a különböző eretnek, előreformációs és antitrinitárius emlékek. Ezeknek elemzéséhez Leninnek a két kultúráról, az uralkodóosztályok és a nép művelődésének viszonyáról tett megállapításai adnak útmutatást. A különböző irodalmi műfajokban külön-külön kell megvizsgálni a realista ábrázolási módszer első megnyilvánulását és kifejlődését. A régi magyar irodalom patriotizmusát nem értékeltük meg eddig jelentőségének megfelelően. A krónikáktól kezdve minden korszakban megtaláljuk a hazafiasság irodalmi megnyilvánulásait. Tisztán kell látnunk, hogy a történelmi fejlődés során mely osztályok jártak elől a hazaszeretet érzésének írói, költői eszközökkel való fejlesztésében.

A munkaközösség május 13-iki ülésén a tankönyv-szervek részletes megvitatása és kiegészítése után, Gerézi Rabán számolt be Pesti Gáborra vonatkozó kutatásairól. Gerézi tanulmánya új kutatások alapján, új adatok és összefüggések feltárásával az eddigiektől több lényeges vonásban eltérő Pesti Gábor-képet dolgozott ki. Gerézi szerint Pesti Gábor nemesi patricius származású. Családjá a somogyi középnemes Mysser nemzetségből származik, s ezen a révén rokon Janus Pannoniusszal. Pesti családja a szegedi Mysser patriciuspolgár családdal rokon. Pesti Gábor apja Mysser Mihály, aki Pest város esküdtje is volt, éveken át. Pesti Gábot és munkásságának pozitív és negatív vonásait, társadalmi korlátait ehhez az osztályhoz való tartozása határozza meg. Humanista műveltséget a bécsi egyetemen szerzett,

Janus Pannoniust vallja ősenek és példaképének, programmszerűen műveli a magyar irodalmat és tudatosan, patriotizmustól vezetve »ékesíti« anyanyelvét. A közép-nemesség és a magyar polgárság érdekei vezetik a Mohács utáni zilált helyzetben. Ezért fordítja le a négy evangéliumot, ezzel a szétszakadó vallási egységet szeretné támogatni, katolikus oldalra állva, szemben a reformációval. Ezért fordítja le Ezópust, hogy a magyar polgárságnak nyújtson a mesékben rejlő és az »argumentumokban« megverselt tanulságokkal példát, segítséget. Gerézi referátumához Kardos Tibor szolt hozzá, kiemelte a tanulmány új eredményeit, a megoldott problémákat, de rámutatott egyben a tanulmányban megmutatkozó, bizonyos mértékű ideológiai zavarra, több terminus helytelen használatára. Megállapította, hogy a tanulmány nem tisztázza eléggé a közép-nemesség és a patriciusok kapcsolatát, másrészt Erasmus értékelését nem tartja helyesnek a tanulmányban.

A felvilágosodás és reformkori munkaközösség (1772—1849. Vezetője Szauder József) akadémiai határozat alapján megvitatta az I. Irodalomtörténeti Kongresszus óta megjelent, a munkaközösség szakterületére vonatkozó irodalomtörténeti publikációkat. Szauder József referátumában értékelte Révész Ferenc, Baróti Dezső, Földessy Gyula és Mészöly Gedeon Csokonaival foglalkozó munkáit: a Gvadányiról, Révai Miklósról, Fazekasról, Bacsányi és Baróti Szabó barátságáról (Keresztúry Dezső—Tarnai Andor), Kazinczyról (Tolnai Gábor) szóló értekezéseket, tanulmányokat és cikkeket. Szauder József kiemelte előadásában Molnár Miklós Katona-monográfiájának és Sötér István Eötvös-monográfiájának eredményeit. Megállapította, hogy az Irodalomtörténeti Kongresszus óta megjelent tanulmányok között nem találunk Berzsenyivel, vagy Kölcseyvel foglalkozó tanulmányt. Hiányok vannak a Vörösmarty-kutatás területén is, bár Vörösmartyról megjelent két értékes publikáció. Szauder referátuma röviden foglalkozott a korszakra vonatkozó nyelvi, stilisztikai tanulmányokkal, a Magyar Nyelv és a Magyar Nyelvőr tanulmányaival. Végül három nagy összefoglaló mű (Pándi Pál: Hazug álmodó papjai szűnnek, Waldapfel József: Szöveggyűjtemény II/1., Lukácsy Sándor: Haladó kritikánk Bessenyeitől Adyig) bírálatát adta Szauder József beszámolója. A referátum hiányait a beszámolót követő vita egészítette ki, hibáztatták, hogy Szauder nem az elvi kérdések rendjében tárgyalta az anyagot, hanem az egyes publikációk sorrendjében. A munkaközösség megtárgyalta az egyetemi tankönyv előmunkálataiként kidolgozandó kutatási témák tervét is.

A XIX. század második felével foglalkozó munkaközösség (1849—1905. Vezette Sötér István) április 9-iki ülésén Sötér István beszámolóját vitatta meg. Sötér beszámolóját folyóiratunk következő számában egészében közöljük.

A munkaközösség május 14-iki ülésén, a tankönyvtervek megbeszélése után, Sziklay László tartott előadást Gáspár Imréről. Ismertette Gáspár Imre életrajzát, az irodalmi Deák-párt, Gyulai Pál és Szász Károly ellen szervezett irodalmi ellenzéki mozgalmát. Kiemelte Gáspár Imre szerepét a szlovák kultúra magyarnyelvű népszerűsítésében. Ismertette Gáspárnak a szlovák néppel foglalkozó néprajzi cikkeit, műfordításait, a nemzetiségi kérdésben képviselt álláspontját. Beszámolt Gáspár munkásmozgalmi kapcsolatairól, parlamenti szatírairól. Foglalkozott Gáspár életének második felével, a debreceni és budapesti újságíró-éveivel, amikor Gáspár korábbi haladó álláspontját jórészt feladva, a legkülönbözőbb irányzatú, gyakran reakciós újságok munkatársa. Kiemelte Sziklay, hogy Gáspár ebben a korszakában sem tagadta meg a nemzetiségi kérdésben vallott becsületes és haladó álláspontját. Gáspár irodalomtörténeti munkásságából elsősorban a múlt század végét tárgyaló irodalomtörténetével foglalkozott a referátum.

A XX. századi munkaközösség (1905—). Vezette Bóka László) március 26-iki ülésén Bóka László tartott beszámolót. Referátumában megállapította, hogy a munkaközösség munkájában tükröződnek irodalomtörténetírásunk főhibái. Megállapította ezzel kapcsolatban, hogy a Társaság munkájának keretei leszűkültek, nem támaszkodott eléggé a széles nyilvánosság segítségére, az aktívák széles körére. Nincs megfelelő kapcsolata az élő irodalommal és az olvasó tömegekkel. Nem folyt elég tervszerű munka. A viták nem jutottak el az elvi tisztázásig. A Társaság munkájának irányítása és szervezése nem volt kielégítő. Nem volt megfelelő a kapcsolat a Magyar Tudományos Akadémia I. osztályával. Az irodalomtörténeti kutatómunka nem él eléggé a szovjet irodalomtudomány által nyújtott segítséggel. Nem dolgozza fel rendszeresen a szovjet tudomány nagy elvi eredményeit és részletkutatásait. Tudományos munkamódszereinkben sem tanultunk eléggé a szovjet irodalomtörténészekről. A munkaközösség tagjai értek el eredményeket, ezt mutatják kiadványaink és az Irodalomtörténetben, Csillagban, Irodalmi Újságban és más folyóiratokban megjelent sok kisebb-nagyobb publikációk, amelyek között jelentős tanulmányok is vannak. A munka egészét azonban mégis komoly hiányosságok jellemzik. Elsősorban az elv-

szerűség hiányát emelte ki Bóka László. A megjelent művek nagyrészt reprodukzív jellegűek, nem önálló kutatásokon alapulnak, hanem ismert tételek alkalmazásán, vagy ismétlésén. Az elvi hibák között, az egyik legveszedelmesebb jelenség a szemlélet. Bizonyos jelenségek túlhangsúlyozásával torzítják az író értékelését, magasabb eszmei fejlődési fokot mutatnak be, mint amit az író valóban elért, másrészt az ellentmondások elhallgatásával, enyhítésével módosítják a valóságos képet. Elvtelenségre mutat az is, hogy a munkaközösség tagjai nem terjesztik ki kutatásaikat az élő írókra. Nem foglalkoznak az új prózairodalommal, a riporttal, irodalmunk új jelenségeivel az elbeszélő költészet újjáéledésével, a drámaírás és a film új eredményeivel és számos más, új irodalmi jelenséggel. Ezeknek nemcsak regisztrálására, hanem értékelő feldolgozására volna szükség. Nem vitatta meg a munkaközösség az irodalomelmélet kérdéseit, nem elemzte a szovjet irodalomelméleti vita jelentőségét. Fogyatékos munkánkban, a kritika és önkritika. Bóka László referátumában foglalkozott a szervezés hibáival, a munkaközösség irányításának lazaságával. Az egyes cikkek és tanulmányok nem átfogó terv alapján készülnek el, hanem spon-tán kezdeményezésekből, vagy egy-egy évforduló alkalmából. Ezért egyes jelentős írók és fontos elvi kérdések éveig nem kerülnek sorra, kevésbé fontos kérdésekről pedig több tanulmány is jelenik meg. A munkaközösség nem tartotta számon, nem vitatta meg részletesen az elkészült műveket, nem vált az irodalomtörténeti kutatások bíráló fórumává a maga területén. Bóka László referátumához a munkaközösség több tagja szolt hozzá, Földessy Gyula, Kardos Pál, Komlós Aladár és Szabolcsi Miklós egészítették ki hozzászólásukkal a beszámolót.

Irodalomnépszerűsítés. Petőfi születésének 130. évfordulója alkalmából a Társaság Petőfiről üzemekben, gyárakban, állami gazdaságokban, tszcsékekben, hivatalokban kerekén 600 népszerűsítő előadást rendezett. Az előadásokon nagyszámú hallgatóság jelent meg. Petőfi-előadásaink mindig nagy tömeget vonzanak és az előadásokat általában sok hozzászólás követi. Kérdéseket tesznek fel a hallgatók Petőfi életrajzával kapcsolatban, érdeklődnek Petőfi és Arany, Petőfi és Bem barátságáról, továbbá arról, hogy külföldön mennyire ismerik Petőfi költészetét. Csongrádban külön előadást javasoltak a hallgatók a János vitézről, Baranyában részletes versmagyarázatokat kértek, Tolnában Illyés Petőfi-könyve felől érdeklődtek. Szabolcs megyében 54 előadás hangzott el januárban Petőfiről. Az előadás követő hozzászólások a Petőfi-népszerűsítés további

sürgős feladataira is ráirányítják a figyelmet: kitént például, hogy Petőfi nagyszerű művét, Az apostolt nem ismerik még eléggé a tömegek. Tervbevettük és rövidesen meg is kezdjük az Apostol külön előadásban való népszerűsítését.

A Magyar-Szovjet Barátsági Hónap keretében Puskinról, Gorkijról, és Solohovról tartottunk országsszerte előadásokat. A komlói bányászok kérték az előadót, hogy az Anyeginből olvasson fel részleteket. A Gorkij-előadások irodalomelméleti problémákat is felvetettek. Budapesten, a Szabványügyi Hivatalban kérték az előadót, hogy magyarázza meg a szocialista realizmus lényegét. A Solohov-előadások után igen sok helyen beszámoltak arról, hogy Solohov könyve, az Új barázdát szánt az eke milyen erőt, milyen nagy segítséget jelentett a szövetkezeti munkában. Tarpán az előadás után közösen megvették Solohov könyvét, Nagydoboson pedig már arról számoltak be, hogy mennyit tanultak a könyvből.

Mindenütt eleven érdeklődéssel fogadták a dolgozók a népköltéssel foglalkozó előadásainkat. Több helyen elmondták: nem is gondoltak arra, hogy a népdalok szövege ennyire összefügg a való élettel, hogy szövegeikből régi korok társadalmi életének valóságát tudják kiolvasni. Nyírcsászáriban az egyik hallgató Fedics Mihályról, a nagy mesemondóról emlékezett meg az előadás kapcsán, akit ő még személyesen ismert. A népköltészetéről szóló előadások után a hallgatók több helyen együttmaradtak és népdalokat énekeltek.

Nyíregyházán, a Molière-előadás után a DISZ színjátszói előadták a Nők iskoláját.

Az Ady-előadásokat is élénk vita követte. A baktalórántházi erdőgazdaság egyik dolgozója az Ady-előadás kapcsán arról beszélt, hogy résztvett az 1904-es vasutassztrájkban.

Munkásmozgalmi emlékeit Ady proletárköltészetének nagy nevelőerejével kapcsolta össze felszólalásában. Újfehértón az egyik fiatal traktoroslány, Ady hazafiságáról szólva, elmondta a Fel-feldobott kő című Ady-verset, amit tavaly még az általános iskolában tanult.

A Rabelais-évforduló alkalmából sok népszerűsítő előadást rendezett a Társaság, főleg Budapesten.

Az Irodalomtörténeti Társaság elsősorban irodalomnépszerűsítő előadásaival kapcsolódott be a május 17-iki képviselőválasztást megelőző nagy népnevelő munkába. Előadóink Mikszáth-regényeit, Arany Elvesztett alkotmányát, Ady verseit, Móricz novelláit és József Attila verseit ismertetve, beszéltek a régi választásokról, az urak életeről, a nép múltbeli sorsáról és ragyogó jövőjéről.

1953 első negyedévében az Irodalomtörténeti Társaság országsszerte 4207 népszerűsítő előadást rendezett, irodalomnépszerűsítő előadásainkon az év első három hónapjában 226.790 dolgozó vett részt.

Az irodalomnépszerűsítő munka 1953 májusával kivált a Magyar Irodalomtörténeti Társaság keretéből és nagy távlatot kapott a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat megalakulásával. Az új értelmiségi tömegszervezet elnökségében Király István Kossuth-díjas egyetemi docens képviseli az irodalomtörténészeket.

A Társaság kiadványai az első negyedévben.

Magyar Klasszikusok sorozat: Móricz Zsigmond: Életem regénye. Sajtó alá rendezte: Kiss József. Bevezette: Erdei Ferenc. — Arany János válogatott művei II. Sajtó alá rendezte: Barta János.

Nagy Magyar Írók sorozat: Hegedüs Géza: Csiky Gergely — Szauder József: Bessenyei György.

A kiadásért felelős: Mestyán János

Műszaki felelős: Tóth Ferenc

A kézirat érkezett 1953. III. — VII. 22. Terjedelem: 30, 22 $\frac{1}{2}$, (A/5) iv Nyomott példány: 2400

Készült monó, új szedéssel, magas, íves nyomással a MNOSz 5601-50 A és MNOSz 5602-50 A szabványok szerint

Akadémiai Nyomda, Budapest, V., Gerlóczy-utca 2. — 23964/53 — Felelős vezető: ifj. Puskás Ferenc